

L. MARKS, A. BER, W. GOGOŁEK & K. PIOTROWSKA (red.) — Mapa geologiczna Polski 1 : 500 000.

Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2006, mapa (4 arkusze), przekroje geologiczne (1 arkusz), tekst objaśnień (44 str.)

Mapa została wykonana na zlecenie Ministerstwa Środowiska, finansował ją Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Opracowanie składa się z trzech zasadniczych części:

1. *Mapy geologicznej Polski w skali 1 : 500 000* w 4 arkuszach, zawierających symbole objaśnień litologiczno-wiekowych, oznaczenia głównych uskokiów i nasunięć tektonicznych, zasięgi zlodowaceń powierzchniowych oraz rozprzestrzenienie morza eemskiego. Ponadto na mapie umieszczono symbole grupowo występujących form rzeźby lodowcowej, kier glacitektonicznych, nasypów oraz linii załączonych przekrojów geologicznych.

2. Dwóch południkowych przekrojów geologicznych, na których przedstawiono obraz budowy geologicznej Polski do głębokości 1000 m poniżej poziomu morza, zestawionych wraz z objaśnieniami na jednej planszy.

3. Tekstu objaśniającego w językach polskim i angielskim podzielonego na 6 rozdziałów oraz spisu wybranej literatury.

Twórcy mapy nawiązali do wcześniejszych opracowań kartograficznych w tej samej lub mniejszej skali, ale w odróżnieniu od poprzedników bazowali przede wszystkim na ogromnym zbiorze danych zebranych w badaniach terenowych przez kilkuset autorów w trakcie kilkudziesięciu lat realizacji *Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1 : 50 000* (SMGP). Jedynie obszary dotychczas pozbawione arkuszy SMGP zostały przygotowane na podstawie *Mapy geologicznej Polski w skali 1 : 200 000*. Ten bogaty materiał faktograficzny autorzy zestawili na podstawie zgromadzonych w bazie danych, wydrukowanych i zarchiwizowanych materiałów rękopiśmiennych arkuszy SMGP. Pracami kierował pięcioosobowy zespół głównych koordynato-

rów, wspomagany przez siedmiu koordynatorów regionalnych. Zespół autorski przygotowujący mapę składał się z 45 osób z Państwowego Instytutu Geologicznego, Przedsiębiorstwa Geologicznego *Polgeol* SA z Warszawy i Lublina oraz Przedsiębiorstwa Geologicznego *Proxima* SA z Wrocławia. Opracowanie autorskie poddano następnie wielostopniowej redakcji merytorycznej i technicznej. Całość została uzupełniona i zaktualizowana stosownie do stanu wiedzy o budowie geologicznej naszego kraju.

Na uwagę zasługuje fakt, że na potrzeby omawianego opracowania, będącego kartograficzną ilustracją budowy geologicznej Polski, została utworzona baza danych GIS w systemie ARC-INFO. Umożliwia ona aktualizację uzyskanego obrazu w miarę napływu nowych materiałów, co jest szczególnie istotne w związku z bliskim zakończeniem edycji SMGP i ewentualnym przygotowaniem nowego wydania opiniowanej mapy.

W bardzo spójnych objaśnieniach tekstowych omówiono Niż Polski, obszary górskie i budowę geologiczną prezentowaną na przekrojach geologicznych.

Recenzowane opracowanie jest szczególnie znaczącą pozycją wydawniczą, niebywale potrzebną i od dawna oczekiwaną. Mapa powinna stanowić impuls do dalszego rozpoznania historii geologicznej naszego kraju i zaczyn zbioru informacji do pogłębionych studiów w ramach nauk o Ziemi. Niewątpliwie umożliwi ona racjonalną i wielostronną ocenę środowiska przyrody nieożywionej Polski oraz ułatwi podejmowanie decyzji administracyjnych dotyczących korzystania z zasobów środowiska geologicznego i jego ochrony. Mapa będzie również doskonałą pomocą dla studentów oraz uczniów starszych klas szkół średnich, ale może być także ogromnie przydatna dla wszystkich zainteresowanych poznaniem budowy geologicznej naszego kraju. Bez wątpienia ułatwi to forma jej udostępniania — nie tylko w postaci drukowanej, ale także w wersji cyfrowej na CD i w serwisie mapowym <http://www.pgi.gov.pl/mapy/> w Internecie.

Leszek Lindner